

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bestuurskundigen binnen het organisatie-advieswerk

Knops, S.; Kleiboer, M.

Citation

Knops, S., & Kleiboer, M. (1987). Bestuurskundigen binnen het organisatie-advieswerk. *Bestuurskundige Berichten*, 2(3), 4-6. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233053>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233053>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

raad van organisatie-adviesbureaus

BESTUURSKUNDIGEN BINNEN HET

ORGANISATIE-ADVIESWERK

Door Sandra Knops en Marieke Kleiboer

Wij hebben een gesprek gehad met de heer Muijser, algemeen secretaris van de ROA, de Raad van Organisatie Adviesbureaus. De werkzaamheden van de heer Muijser voor de ROA zijn in hoofdlijnen: het zorgdragen voor de acceptatie van het organisatie-advieswerk door de markt, het bevorderen van de contacten tussen adviesbureaus onderling en het behartigen van de belangen van de ROA. In het onderstaand artikel gaan wij eerst in op het ontstaan van de ROA en zullen wij haar huidige functie precies aangeven. Daarna gaan wij dieper in op de plaats die bestuurskundigen binnen de organisatie-adviesbureaus innemen.

In 1946 ontstond de Orde van Organisatiekundigen en -adviseurs (OOA) waarvan aanvankelijk alleen de hoofden van organisatie-bureaus lid waren, maar waarbij later ook de senior

adviseurs zich aansloten. Gezien het feit dat deze laatsten vaak een overstap van de bureaus naar het bedrijfsleven maakten, werd in de OOA de specifieke belangenbehartiging van de bureauhoofden ondergeschikt. Zij ging andere belangen dienen die betrekking hadden op een veel bredere groep zoals bijvoorbeeld opleidingsvraagstukken. Zodoende ontstond in de jaren '70 de behoefte om de ROA, Raad voor Organisatie Adviesbureaus, op te richten.

De OOA bestaat vandaag de dag uit ongeveer 900 individuele leden, werkzaam in een grote verscheidenheid van beroepen, die raakpunten vertonen met het organisatie-advieswerk. Men houdt zich bezig met de 'éducation permanente', dat wil zeggen zorgdragen voor opleidingen, coaching, stimulering van de vakontwikkeling en dergelijke.

Bij de ROA zijn momenteel 34 adviesbureaus en ± 1000 adviseurs aangesloten, verspreid over heel Nederland. De ROA is op zijn beurt weer aangesloten bij de 'Fédération Européenne des Associations de Conseils en Organisation', het overkoepelend orgaan

van verenigingen van organisatie-adviesbureaus in 16 Europese landen. Dit contact is beperkt, het gaat om het uitwisselen van nieuwe ideeën en trends in het vak, die men in Europa kan constateren. Een belangrijk aspect van de werkzaamheden van de ROA is de bewaking van de kwaliteit van de dienstverlening door de aangesloten bureaus, door middel van eisen die door de ROA-leden zijn opgesteld. Een bureau dat zich wil aansluiten moet aan die eisen voldoen en blijven voldoen. Er is dus voortdurend controle aanwezig. Daarnaast heeft de ROA gedragsregels voor de adviespraktijk vastgesteld. Bij overtreding van deze regels heeft de opdrachtgever de mogelijkheid een onafhankelijk oordeel van een tuchtrechtelijk college in te roepen.

Tussen de ROA en de OOA bestaat geen formele relatie. Wel is er periodiek overleg over het algemeen beleid, tussen de voorzitters van beide verenigingen. Het organisatie-advieswerk van de aangesloten bureaus richt zich zowel op de overheid als op de particuliere sector. Gemeten in omzet is deze op dit moment voor 40 % afkomstig van de overheid en voor 60 % van de particuliere sector.

Wij vroegen de heer Muijser of er een generaliseerbaar verschil bestaat in typen problemen waarmee overheids- en particuliere instellingen de organisatie-adviesbureaus confronteren. Zijn antwoord luidde dat de verschillen in adviesaanvragen zijn terug te voeren op de verschillen in ontwikkeling die beide sectoren op dit moment doormaken. Het bedrijfsleven heeft de financiële klap in de periode 1978-1983 doorgemaakt. De overheid is op dit moment bezig met het verwerken ervan. Hierdoor liggen de organisatieveranderingen in het bedrijfsleven meer in de zin van de vernieuwende, expansieve sfeer. Men boort nieuwe markten aan, zoekt naar nieuwe strategieën onder invloed van produktontwikkeling en automatisering. Bij de overheid is de reorganisatie veel meer een heroriëntatie van functies onder invloed van de bezuinigingen.

Wij waren natuurlijk geïnteresseerd of er binnen de bureaus een scheiding wordt aangebracht tussen adviseurs van de particuliere sector en adviseurs van de overheid, en of er voor de eventueel geïnteresseerde bestuurskundige in de toekomst nog veel werkgelegenheid is binnen de bureaus. In zoverre je van een scheiding kunt spreken is deze volgens Muijser alleen bij de grote organisatie-adviesbureaus terug te vinden. Qua vooropleiding verschillen de organisatie-adviseurs. De meesten hebben economie, rechten, bedrijfskunde, sociologie of bestuurskunde gestudeerd. Bestuurskundigen zijn in aantal nog zeer beperkt vertegenwoordigd.

Dit is opmerkelijk, wanneer je in ogenschouw neemt, dat 40 % van de omzet van de organisatie-adviesbureaus behaald wordt door vraag van de overheid. Wij vragen ons af waar hiervan de oorzaken liggen. Bestuurskundigen lijken juist hier op hun plaats. Ze hebben een grotere bekendheid met de overheidsproblematiek dan wie dan ook. We doelen hierbij o.a. op degenen die de afstudeervariant interne organisatie en beheer hebben gestudeerd. Het gaat hier om bestuurskundigen die zich

verder verdiept hebben in het begeleiden van organisatieveranderingen en de problemen die zich hierbij voordoen. Volgens ons blijkt hieruit dat bestuurskundigen nog weinig zitten op plaatsen waar je ze juist zou verwachten. We moeten hierbij natuurlijk in ogenschouw nemen dat de eerste bestuurskundigen van de universiteiten van Leiden en Rotterdam pas dit jaar afstuderen. Ook de heer Muijser zegt dat het best mogelijk is dat het aantal zal toenemen wanneer Bestuurskunde als wetenschap bekender wordt. Er is over het algemeen nog weinig weet van de inhoud van de opleiding.

De kennis blijft veelal beperkt tot: "Een Bestuurskundige dat is toch hetzelfde als een Bedrijfskundige maar dan iets meer gericht op de overheid". Vooral degenen die dit jaar in Leiden en Rotterdam afstuderen zullen als eerste hier het meest mee te kampen krijgen.

Er bestaat binnen de vakgroep wel een commissie voorlichting en publiciteit die zich bezig houdt met de promotie van de studie. In het volgend nummer willen we hier aandacht aan besteden, om te zien hoe zij trachten deze problemen te ondervangen. ●

Jazzcafé *the Duke*
Oude Singel 2
Leiden 071 - 121972

Elke dag live jazz

Impresariaat - Bemiddeling voor orkesten.

Discafé/Terras

THE

Open dagelijks v.a. 16.00 uur

*
buitenlandse bieren
uit het vat!
*

**Kriek
Guinness
de Koninck**

2e BINNENVESTGRACHT 15
TELEFOON 125223

DE EL-CID WEEK

VAN MAARTEN 'T HART

Door Jouke de Vries

In 1987 een boek bespreken dat al in 1984 is uitgekomen kan enigszins vreemd worden genoemd. Toch wil ik hier kort ingaan op de autobiografie "Het roer kan nog zesmaal om" van Maarten 't Hart. Het boek bevat relevante informatie voor met name eerstejaarsstudenten.

De meningen over het werk van 't Hart lopen nogal uiteen. Meestal wordt erkend dat hij "aardig" schrijft, maar literatuur kan het niet genoemd worden. 't Hart, zo klinkt het verwijt, schrijft eigenlijk teveel. En voor je brood schrijven is in Nederland uit den boze. Persoonlijk vind ik dat laatste geen bezwaar. Een schrijver die "aardig" schrijft mag van mij elk jaar een boek publiceren. Wel ben ik het eens met de kritiek van onder andere Kousbroek dat 't Hart in zijn romans teveel laat doorschemeren dat hij bioloog is. Je struikelt in de hoofdstukken over de hoefbladen en dovenetels. 't Hart diende Kousbroek van repliek door te stellen dat dit typisch de kritiek van een stadsmens ("stadjer") was, die vervreemd zou zijn van de natuur. Onzin, lijkt mij, de meeste plattelanders weten een hondsdolle vleermuis ook niet van een spreek te onderscheiden.

Terug naar de autobiografie. Zeer leeswaardig daarin is het hoofdstuk: "De helft van het leven". Aan het eind daarvan concludeert 't Hart: "Mijn

vader is bijna 58 jaar oud geworden. Als ik ook zo oud word, heb ik op de kop af de helft van mijn leven onderwijs genoten." Een deel van dat onderwijs genoot hij aan de Leidse Universiteit.

Maarten was als aankomend student vrij onzeker. Hij besloot in de paasvakantie alvast een kijkje in Leiden te gaan nemen. Maar hij nam zich voor niemand te vertellen dat hij zou gaan studeren. Het enige dat 't Hart namelijk van de universiteit wist waren de jaarlijks terugkerende foto's van kaalgeschoren studenten. 't Hart vreesde de tondeuse met grote vreze. Aangekomen op het Rapenburg aanschouwde hij het Academiegebouw met grote nuchterheid: "Een oud kerkje met een nogal zielig torentje". Een groot deel van het hoofdstuk gaat over de twijfel die 't Hart in de eerste maanden van zijn studie ondervond. Daarna vond hij zijn draai. Amusant zijn de verslagen van de mondelingetentamens. 't Hart deed zijn tweede tentamen bij professor Boschma. "Hij stelde mij, nadat ik, nu wel in een blauw pak, was binnengekomen, een merkwaardig voorwerp ter hand en vroeg: 'Weet u welk dier dit is?' 'Een stokje waar men strengetjes wol op heeft vastgelijmd', zei ik. 'Zeer juist', zei hij, 'uw voorgangster dacht dat het een borstelworm was. Dit is een goed begin.'"

Kortom, een prachtboek. Alleen jammer van die borstelworm.

Maarten 't Hart, "Het roer kan nog zesmaal om." Arbeiderspers, Amsterdam, 1984.